

גמ"ר 6235/10/15 - מדינת ישראל נגד יוסף אלייב

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת
גמ"ר 6235-10-15 מדינת ישראל נ' אלייב

לפני כבוד השופט בסאם קנדלפת
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשם
יוסף אלייב

גזר דין

ביום 6.10.2010 נפגע מר צ ח (להלן: המנוח) במעבר חציה על ידי רכב שנהג בו הנאשם. למנוח, כבן 70 שנה ביום התאונה, נגרמו חבלות חמורות, ולאחר מאבק ארוך וקשה של שנה שבמהלכה עבר טיפולים וניתוחים שונים, נפטר המנוח ביום 00.00.2011.

תיק זה נפתח כנגד הנאשם והוגש בו כתב האישום רק ביום 25.10.2015 - חמש שנים לאחר קרות התאונה וארבע שנים לאחר מותו המצער של המנוח. ההסבר (הלא משכנע) שנמסר על ידי המאשימה בקשר לשיהוי הניכר שחל בהגשת כתב האישום הוא שהפרקליטות המתניה כ- 4 שנים (!) לקבלת חוות דעת מטעם המכון הלאומי לרפואה משפטית בעניין הקשר הסיבתי בין התאונה לבין המוות. לאחר שהוגש כתב האישום, נדחתה תחילת המשפט פעם אחת פעם לבקשת באי כוח שני הצדדים (לצרכי הידברות או גישור ביניהם), ומשלא הגיעו להבנה, התקיימה ישיבת הקראה והתיק נקבע להוכחות. אך בטרם הובאו ראיות התביעה, הודה הנאשם ביום 25.10.2017 במיוחס לו בכתב האישום והורשע על פי הודאתו בעבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בצירוף סעיף 64 לפקודת התעבורה, ובעבירות נלוות. מועד הטיעונים לעונש נדחה פעמיים לצורך קבלת תסקיר מבחן על אודות הנאשם ולשם בדיקת האפשרות להליך של צדק מאחז עם בני משפחת המנוח. בסופו של דבר, טיעוני הצדדים לעניין העונש נשמעו ביום 15.7.2018 וגזר הדין ניתן היום 24.7.2018 - קרוב ל- 8 שנים לאחר התאונה.

גזירת דינו של נאשם בעבירה מן הסוג דנן כשמונה שנים לאחר קרות התאונה, אינה חזון נפרץ במחוזותינו. תיק זה אם כן הוא תיק חריג - וכך גם יהיה גזר הדין. ודוק: הנאשם לא היה הגורם להימשכות ההליכים בתיק זה, ועל כך אין מחלוקת.

העבירות שבהן הורשע הנאשם הן עבירות חמורות, ועל כך לא אכביר מילים. מעבר החציה הוא רשותו של הולך הרגל והמקום המיועד עבורו לחציית הכביש, ועל הנוהג ברכב לתת דעתו על המתרחש בסביבתו על מעבר החציה ולחפש את הולכי הרגל הנמצאים שם. הנהג צריך להימנע מכל פגיעה בהולכי הרגל החוצים במעבר, שכן ככלל, ולמעט במקרים חריגים וקיצוניים, הוא לא יישמע בטענה כי התאונה היתה בלתי נמנעת.

כך בענייננו. התאונה נגרמה באשמתו של הנאשם - ואשמתו (רשלנותו) חמורה היא ועומדת ברף הגבוה במדרג החומרה, ועל כך מתחייבת תגובה עונשית הולמת. על הענישה לשקף את חומרת העבירה ומידת אשמו של הנאשם, ולהוות גמול הולם על הפגיעה בערך העליון והאוניברסאלי של קדושת החיים.

כך ככלל, ובראי ההלכות של בית המשפט העליון, ונוכח רשלנותו החמורה של הנאשם, נסיבות התאונה ותוצאותיה, סבורני כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, עומד על תקופה שבין 9 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לפסילה בפועל שבין 8 ל- 20 שנים (ראו לדוגמא: רע"פ 2384/18 דורה נ' מדינת ישראל (2018); רע"פ 9909/17 דרויש נ' מדינת ישראל (2018); רע"פ 4880/17 קוסה נ' מדינת ישראל (2017); רע"פ 1120/16 אלגרבל נ' מדינת ישראל (2016); רע"פ 501/16 פישמן נ' מדינת ישראל (2016); רע"פ 4581/14 סיסו נ' מדינת ישראל (2014); רע"פ 2882/14 טמניאן נ' מדינת ישראל (2014); רע"פ 5619/12 חמאד נ' מדינת ישראל (2012)).

מכאן, ומכוח הוראת סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, כל עונש שבית המשפט יגזור על הנאשם צריך להימצא בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע כאמור לעיל. המסקנה המתבקשת לכאורה היא שעונשו של הנאשם צריך לכלול מאסר ממשי שהנאשם יישא בו מאחורי סורג וברח.

בהקשר זה אציין כי אין עומדים בפנינו שיקולי "שיקום" (במובן הקלאסי של המונח), שהיו מאפשרים לבית המשפט לחרוג (לקולא) ממתחם העונש ההולם. אמנם, תסקיר המבחן התייחס למצוקתו הנפשית והאישית של הנאשם בעקבות התאונה על רקע תוצאתה הטרגית ועמד על תחושות האשמה והצער שמלוות את הנאשם מיום התאונה על גרימת מותו של המנוח. אך עם כל ההבנה לכך, בעבירות מסוג זה האינטרס החברתי הקיים במתן ביטוי הולם לחייו של המנוח שקופחו, בדרך של שליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג וברח, גובר על האינטרס האישי של הנאשם. פסיקתו של בית המשפט העליון במקרים דומים היא ברורה וחד משמעית, ונראה כי אין בענייניו של הנאשם - בקונטקסט של "שיקום" - כל ייחוד המצדיק הבחנה.

למרות כל האמור, מתקשה אני - מטעמי צדק - לקבל את המסקנה האמורה לפיה העונש המתאים לנאשם צריך להיגזר בתוך מתחם העונש ההולם שקבעתי. קושי זה נובע מהזמן הניכר במיוחד שחלף מיום התאונה - נתון אשר הוכר בפסיקת בית המשפט העליון כשיקול המצדיק לעתים הימנעות מגזירת מאסר בפועל:

"בית משפט זה דן לא אחת בדרך הראויה לנהוג במקרים בהם נעברה עבירה חמורה הראויה לעונש מתאים, ואולם ממועד ביצועה חלף זמן רב שאין לזקפו, או לכל הפחות את רובו, לחובת הנאשם. זכותו של העומד לדין כי משפטו יסתיים במהירות מפאת הלחץ והחשש המתמיד בהם הוא נתון והקושי בשיקום חייו ובהמשך ניהולם התקין ..." (רע"פ 223/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2013));

"בית משפט זה כבר פסק לא אחת, כי עינוי דין כגון זה יש בו כדי להשפיע במידה ניכרת על העונש, המושת על הנאשם, עד כדי הימנעות מהטלת מאסר בפועל, אלא אם כן הנאשם הוא אשר גרם לכך ... וטעם רב יש בכך. מצד אחד, עונש הניתן בריחוק זמן מביצוע העבירה מאבד הרבה מאוד מכוח ההרתעה שלו, ומאידך גיסא - הנאשם כבר נטל חלק לא קטן מעונשו, כאשר חרב הדין

התהפכה מעל לראשו - והוא במצב שאינו יודע מה גורלו - במשך תקופה החורגת מכל מידה סבירה ... מה תועלת כי נגזור היום על המערער מאסר של מספר חודשים (כפי שביקשה באת-כוחה המלומדת של המדינה), כשבחלוף עשור שנים, בהן לא עבר המערער כל עבירה נוספת, התרוקנה מתוכנה המטרה העונשית למאסר אשר כזה? והאם לא מן הראוי הוא כי במקרה כזה נשים בראש שיקולינו את הסבל וייסורי הנפש, שעברו על המערער וגם על בני משפחתו, עד ש"זכו" לסיומו של המשפט? כשדיון משפטי שם 'ללעג ולקלס את המושג של שפיטה, של עשיית צדק ושל ענישה' ... אין עוד בידינו להיאחז בנימוקים להטלת עונש מאסר בפועל, שהיו נכונים ומשכנעים לשעתם ועתה חלפו מן העולם." (ע"פ 2848/90 אסא נ' מדינת ישראל (1990)).

ואכן סבור אני כי דברים אלה יפים אף לענייננו. הנאשם חי בצל התאונה מזה 8 שנים ומעל ראשו מרחף כעננה כבדה החשש מפני מאסר ופסילת רישיונו לתקופה ארוכה. עינוי הדין שנגרם לנאשם הוא בלתי נסבל, ובטוחני כי חוסר הוודאות לגבי גורלו בעקבות אותו יום מר ונמהר, שנמשך כנצח, היה קשה מבחינתו של הנאשם ממאסר חולף בכלא.

מיצוי מלוא חומרת הדין עם הנאשם בריחוק זמן כה רב מיום התאונה יפגע בעקרונות הצדק וההגינות שאנו כחברה מחויבים בהם כלפי הנאשם שההליכים הפליליים נגדו נמשכו קרוב ל- 8 שנים, שלא באשמתו. כך גם יפגע אמון הציבור במערכת המשפט. שיקולי הצדק במקרה דנא מצדיקים חריגה ממתחם הענישה מכוח הדין אף אם הסמכות לעשות כן לא ניתנה עד עתה בצורה מפורשת בחוק החרות [השוו: ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (2015)]; וראו בהקשר זה גם הצעת חוק העונשין (תיקון 128) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשע"ו-2016, ה"ח הממשלה 1052).

לאור כל האמור, אני רואה בהימשכות ההליכים כנגד הנאשם ובעינוי הדין שנגרם לו כנטל עונשי נוסף שהנאשם נשא בו אשר יש בכוחו כדי להקלות מעוצמתו של שיקול הגמול שבענישה ולהצדיק הקלה משמעותית בעונש "הפורמאלי" שייגזר על הנאשם להלן. עונשו של הנאשם יהיה עונש המינימום הקבוע בצד עבירת גרימת מוות בנהיגה רשלנית, כאמור בסעיפים 40 ו- 64 לפקודת התעבורה.

על כן, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים. המאסר ירוצה בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 28.6.2018. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 3.10.2018 בשעה 08.00 ביחידה לעבודות שירות במתחם משטרת טבריה, לצורך קליטה והצבה.
2. אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים. הפסילה תחל ביום 3.10.2018 שעה 12:00. מובהר לנאשם כי החל מהמועד האמור הוא יהיה פסול מלנהוג, אך מרוץ תקופת הפסילה יתחיל רק עם הפקדת רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית משפט זה.

3. 12 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך תקופה של שלוש שנים עבירה של נהיגה בזמן הפסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה, ויורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה.

4. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך תקופה של שלוש שנים עבירה של נהיגה בזמן הפסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה, ויורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ב אב תשע"ח, 24 יולי 2018, במעמד הנאשם ובאת כוחו, עו"ד מעיין נופר עמון, ובא כוח המאשימה, מר תבור לנג (מתמחה).